

Justitsministeriet

Lovafdelingen

Folketinget
Retsudvalget
Christiansborg
1240 København K.

Dato: 22. juni 2006
Kontor: Strafferetskontoret
Sagsbeh.: Barbara Bertelsen
Sagsnr.: 2005-730-0079
Dok.: BBB40281

Sagsbehandlingstider i voldssager

1. I forlængelse af Justitsministeriets redegørelse til Folketingets Retsudvalg af 22. december 2004 vedrørende status for de opstillede målsætninger for en hurtig behandling af voldssager for så vidt angår politiet, domstolene og kriminalforsorgen fremsendes hermed – i 5 eksemplarer – til Retsudvalgets orientering:

- Rigsadvokatens indberetning til Justitsministeriet af 6. december 2005 om sagsbehandlingstider i voldssager, der er afgjort frem til og med 1. halvår 2005.
- Direktoratet for Kriminalforsorgens notat af 6. december 2005 og statistiske redegørelse fra november 2005 om ordningen vedrørende hurtig indsættelse af voldsdømte.
- Domstolsstyrelsens notat med bilag af 22. december 2005 om status med hensyn til de opstillede målsætninger for en hurtig behandling af voldssager ved domstolene.

2. Målsætningerne om en hurtig behandling af voldssager er opstillet i voldspakkerne fra 1994 og 1997. De indebærer for *politiet*, at det samlede tidsforbrug, fra voldsanmeldelsen modtages (gerningsmanden er identificeret), til sagen indbringes for retten, ikke bør overstige 30 dage. Målsætningen for behandlingstiden ved *domstolene* er angivet til 37 dage. Heraf udgør beramelsestiden, dvs. tiden fra sagen modtages i retten, til domsforhandlingen kan indledes, 30 dage, mens der er afsat 7 dage til domsforhandling og domsafsigelse. For *strafafsoningen* af voldsdomme er målsætningen fastsat således, at afsoningen for dømte, som ikke er varetægtsfængslede, skal iværksættes senest 30 dage efter, at der foreligger fuldbyrdelsesordre. Det er samtidig

forudsat, at politiet giver fuldbyrdelsesordre umiddelbart efter, at der er afgivet ankeafkald, efter ankefristens udløb eller efter, at ankedom er afsagt.

3. Som det fremgår af *Rigsadvokatens* indberetning, blev der i **69,7 pct.** af de sager, der er afgjort i 1. halvår 2005, rejst tiltale eller udfærdiget retsmødebegæring (tilståelsessager) inden 30 dage, efter at gerningsmanden var identificeret. I **20,3 pct.** af sagerne skete tiltalerejsningen mellem 30 og 2 måneder efter identifikationen og i **10,0 pct.** af sagerne mere end 2 måneder efter identifikationen.

Det fremgår endvidere af indberetningen, at der for så vidt angår 2. halvår 2004 i **66,4 pct.** af sagerne blev rejst tiltale eller udfærdiget retsmødebegæring inden 30 dage, efter at gerningsmanden var identificeret. I **22,7 pct.** af sagerne skete tiltalerejsningen mellem 30 og 2 måneder efter identifikationen og i **10,9 pct.** af sagerne mere end 2 måneder efter identifikationen.

For 1. halvår 2004 var de tilsvarende tal henholdsvis **65,7 pct.**, **20,8 pct.** og **13,5 pct.** og for 2. halvår 2003 henholdsvis **69,4 pct.**, **18,5 pct.** og **12,2 pct.** For 1. halvår 2003 var tallene **66 pct.**, **23 pct.** og **11 pct.**

Som det fremgår, er det i 1. halvår 2005 samlet set lykkedes politikredsene at forbedre sagsbehandlingstiden i voldssager i forhold til de forudgående 2 år, idet 69,7 pct. af sagerne er indbragt for retten inden 30 dage. Samtidig er der et mindre antal sager, som er indbragt for retten inden for 30 dage-2 måneder samt efter 2 måneder.

Der er kun 2 politikredse, hvor mindre end 50 pct. af sagerne i 1. halvår 2005 er indbragt for retten inden 30 dage. Rigsadvokaten har oplyst, at han har anmodet statsadvokaterne om at drøfte spørgsmålet om sagsbehandlingstiden med disse to politikredse.

4. For så vidt angår *domstolene* omfatter den statistiske undersøgelse af byretternes sagsbehandlingstid i voldssager de såkaldte særlige voldssager – dvs. sager der afgøres efter *straffelovens* §§ 244-246 med en *ubetinget fængselsstraf*, uden at der heri indgår andre lovovertrædelser af væsentlig betydning for strafudmålingen.

4.1. I 1. halvår 2005 afgjorde byretterne i alt 2.981 voldssager – dvs. herunder også voldssager afgjort med en betinget fængselsstraf. I 1. halvår 2004 lå det samlede antal voldssager på 3.063.

Det fremhæves af Domstolsstyrelsen, at der i 1. halvår 2005 er sket en relativ stigning på **50 pct.** i antallet af særlige voldssager ved byretterne i forhold til 2004. I 1. halvår 2005 har der således været behandlet 1.280 særlige voldssager ved byretterne mod 1.702 sager i hele 2004. Det frem-

går af undersøgelsen, at de tidligere års erfaringer viser, at antallet af sager udgør nogenlunde samme tal i 1. og 2. halvår.

På trods af den markante stigning i antallet af særlige voldssager fremgår det af undersøgelsen for 1. halvår 2005, at der er sket en stigning på knap 3 procentpoint i antallet af sager, der var afsluttet inden for 37 dage. Hvor **55,7 pct.** af sagerne i 1. halvår 2005 var afsluttet inden for 37 dage fra sagens modtagelse, lå tallet i 2004 således på **52,8 pct.** Andelen udgjorde i 2003 **56,1 pct.** og i 2002 **53,6 pct.**

I 1. halvår 2005 blev **17,8 pct.** af sagerne afgjort efter 37 dage, men inden for 2 måneder. Endvidere blev **21,8 pct.** af sagerne afsluttet inden for 2-6 måneder. I 2004 var tallene henholdsvis **18,7 pct.** og **23,6 pct.**

Samlet set blev knap **74 pct.** af de særlige voldssager ved byretterne således afgjort inden for 2 måneder i 1. halvår 2005. Det er en mindre stigning i forhold til 2004 og nogenlunde på niveau med 2003.

95,3 pct. af sagerne blev afsluttet inden for 6 måneder i 1. halvår 2005. Andelen af afsluttede sager inden for 6 måneder ligger på samme niveau som i de tidligere år. I 2004 udgjorde andelen således **95,1 pct.**, i 2003 **95,5 pct.** og i 2002 **95,5 pct.**

Den gennemsnitlige afgørelsestid for alle særlige voldssager (sager afgjort såvel inden for som efter 37-dages fristen) i 1. halvår af 2005 var **56 dage**. Tallet var tilsvarende **58 dage** i 2004, **55 dage** i 2003 og **58 dage** i 2002.

De sager, der overskred 37-dages fristen i 1. halvår af 2005, havde en uændret gennemsnitlig afgørelsestid på 96 dage.

4.2. Den særlige voldsundersøgelse ved retterne, der har til formål at kortlægge, hvad årsagerne er til, at en del af voldssagerne ikke overholder den fastsatte målsætning om sagsbehandlingstiden, har været gennemført siden 1998.

Undersøgelsen for 1. halvår 2005 viser, at byretterne i 2004 og 1. halvår 2005 var eneårsag eller medvirkende årsag til overskridelse af fristen i en lidt større del af sagerne end i 2003. I både 2004 og 1. halvår 2005 var retten således eneårsag eller medvirkende årsag til forsinkelsen i ca. **28 pct.** af de sager, hvor fristen blev overskredet. Dette tal lå i 2003 på **24 pct.**

Domstolsstyrelsen har tilkendegivet, at denne udvikling ikke er tilfredsstillende, men skal ses i lyset af den generelle stigning i antallet af straffesager inden for de senere år. Byretterne modtog

således i 1. halvår 2005 relativt **11 pct.** flere straffesager end i 2004. Domstolsstyrelsen har oplyst, at styrelsen vil følge udviklingen nøje på dette punkt.

Mere end halvdelen af byretterne (44 retter) har ingen sager, hvor 37-dages fristen er blevet overskredet som følge af rettens forhold.

Som led i Domstolsstyrelsens løbende initiativer for at nedbringe sagsbehandlingstiden henvendte styrelsen sig i februar 2005 til de 39 byretter, hvor målopfyldelsen i 1. halvår 2004 var under 60 pct., med råd og vejledning om, hvordan retterne kunne nedbringe sagsbehandlingstiden. Domstolsstyrelsen udsendte i den sammenhæng et idé-katalog udarbejdet af Danmarks Domstoles såkaldte ”Bedste Praksis”-konsulenter. Det er styrelsens vurdering, at denne henvendelse har betydet, at retterne har gjort en ekstraordinær indsats for, at endnu flere af de særlige voldssager blev afgjort – og også fremover vil blive afgjort – inden for 37 dage.

Afviklingstiden for voldssager ved retten beror ikke kun på domstolenes arbejdstilrettelæggelse. Årsagen til fristoverskridelser skyldes således primært forhold, som retterne ikke har indflydelse på. En væsentlig faktor er, hvornår anklagemyndigheden og forsvareren har mulighed for at møde i sagen.

Domstolsstyrelsen har påpeget, at målsætningen om en sagsbehandlingstid på 37 dage ved byretterne - uanset de tiltag, som styrelsen har iværksat - næppe fuldt ud vil kunne opfyldes. Efter styrelsens opfattelse vil der således formentlig altid være en del forsinkede sager, uanset at der sker en optimal arbejdstilrettelæggelse i voldssager ved alle retter, herunder at retten søger at indgå i tæt samarbejde med sagens hovedaktører med henblik på en så smidig sagstilrettelæggelse som muligt. Domstolsstyrelsen anfører endvidere, at hensynet til retssikkerheden og overholdelsen af retsplejelovens regler sætter en naturlig grænse for, hvor langt retten kan gå i bestræbelserne på at gøre sagsbehandlingstiden særlig kort i voldssagerne.

På baggrund af de seneste års erfaringer med den særlige voldsundersøgelse, herunder at der dagligt anvendes betydelige ressourcer til at prioritere voldssager, vurderer Domstolsstyrelsen, at det under i øvrigt uændrede forhold næppe er realistisk at opnå en opfyldelse af målsætningen om en sagsbehandlingstid på højst 37 dage i mere end maksimalt 60-65 pct. af de særlige voldssager. Voldssagernes karakter og typiske forløb samt hensynet til tiltaltes retssikkerhed er baggrunden for denne vurdering. Domstolsstyrelsen peger i den sammenhæng på, at resultaterne i de seneste år med en målopfyldelse på mellem ca. 52 pct. og 56 pct. også skal ses i dette perspektiv.

5. Af undersøgelsen fra *Direktoratet for Kriminalforsorgen* fremgår det, at andelen af voldsdømte, der indsættes til afsoning inden for 30 dage, efter at der er givet fuldbyrdelsesordre, er opgjort til **81,6 pct.** i perioden fra 1. april til 30. juni 2005. I 2004 var den tilsvarende andel **74,3 pct.**, i

2003 **77,7 pct.**, i 2002 **79,9 pct.**, i 2001 **82,5 pct.**, i 2000 **82 pct.** og i 1999 **70,5 pct.** Sammenlignet med de tidligere undersøgelser er resultatet således det bedste siden 2000 og 2001.

I de 90 sager, hvor indsættelse ifølge direktoratets undersøgelse fra 2005 fandt sted, efter at der var gået mere end 30 dage, lå den gennemsnitlige ekspeditionstid på **97,5 dage**. I 2004 lå den gennemsnitlige ekspeditionstid i de forsinkede sager på **111,8 dage**.

Den gennemsnitlige ekspeditionstid for alle voldssager i undersøgelsen fra 2005 er opgjort til **38,1 dage**. I undersøgelsen fra 2004 var den gennemsnitlige ekspeditionstid i alle voldssager **48,3 dage**.

Den mest hyppige årsag til, at indsættelse fandt sted, efter at der var gået mere end 30 dage, var også i 2005, at tiltalte udeblev fra fremmøde. Dette var tilfældet i 36 sager, svarende til godt **7,4 pct.** af det samlede antal voldssager (i 2004 var det **7,1 pct.**, i 2003 **11,1 pct.** og i 2002 **9,8 pct.**).

Den næsthyppest årsag var, at politiet afsendte sagen så sent, at fængslet eller arresthuset ikke havde mulighed for at fastsætte en indsættelsesdato inden 30-dages fristen, når den dømte samtidig skulle tilsiges med en frist på minimum 10 dage (15 sager svarende til **3,1 pct.**). I 2004 var **6,6 pct.** af det samlede antal voldssager forsinket af denne årsag. I 2003 lå andelen på **4,2 pct.**, i 2002 **2,9 pct.** og i 2001 **3,3 pct.**

6. Justitsministeriet lægger afgørende vægt på målsætningerne om en hurtig behandling af voldssager.

Det er derfor efter Justitsministeriets opfattelse tilfredsstillende, at det samlet set er lykkedes politikredsene at forbedre sagsbehandlingstiden i voldssager i forhold til de forudgående 2 år.

For så vidt angår domstolene er det trods en stigning på 50 pct. i forhold til 2004 i antallet af særlige voldssager lykkedes at øge andelen af sager, der behandles inden 37 dage, med knap 3 procentpoint i 1. halvår 2005. Justitsministeriet finder det meget væsentligt, at initiativerne for at nedbringe domstolenes sagsbehandlingstid fortsættes og styrkes, sådan som Domstolsstyrelsen anfører i sin redegørelse.

Justitsministeriet er enig med Domstolsstyrelsen i, at stigningen i andelen af sager, hvor forsinkelsen har beroet på rettens forhold, ikke er tilfredsstillende, men skal ses i lyset af den generelle stigning i antallet af straffesager. Justitsministeriet har noteret sig, at Domstolsstyrelsen vil følge udviklingen nøje på dette punkt.

Endelig finder Justitsministeriet det tilfredsstillende, at Direktoratet for Kriminalforsorgens undersøgelse viser, at andelen af voldsdømte, der indsættes til afsoning inden for 30 dage, efter at der er givet fuldbyrdelsesordre, er øget med godt 7 procentpoint i 1. halvår 2005 i forhold til 2004.

Justitsministeriet finder det ligeledes tilfredsstillende, at kriminalforsorgens gennemsnitlige ekspeditionstid i voldssager i 2005 er nedbragt med 10 dage – dvs. afkortet med ca. 21 pct. – i forhold til 2004.

Justitsministeriet vil i slutningen af 2006 på ny orientere Folketingets Retsudvalg om status med hensyn til de opstillede målsætninger.

Lene Espersen

/ Lars Hjortnæs